

ÚRAD PRE REGULÁCIU SIEŤOVÝCH ODVETVÍ
Bajkalská 27, P.O.BOX 12, 820 07 Bratislava 27

**Správa o opatreniach,
ktoré sú nevyhnutné na zlepšenie pravidiel týkajúcich sa úhrady
a rozdelenia nákladov na technické úpravy pri pripojení do distribučnej
sústavy a jej posilnenia, zlepšení prevádzky sústavy a pravidiel
nediskriminačného uplatňovania predpisov, ktoré sú potrebné na
začlenenie výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie
(správu je možné publikovať)**

**Odbor regulácie kvality a analýz
máj 2015**

A. Úvod

Podľa ustanovenia § 9 ods. 3 písm. d) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, ktoré vyplynulo z ustanovenia čl. 16 ods. 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie, úrad vypracuje do 31. mája 2013 a následne každé dva roky správu o opatreniach, ktoré sú nevyhnutné na zlepšenie pravidiel týkajúcich sa úhrady a rozdelenia nákladov na technické úpravy pri pripojení do distribučnej sústavy a jej posilnenia, zlepšeni prevádzky sústavy a pravidiel nediskriminačného uplatňovania predpisov, ktoré sú potrebné na začlenenie výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „Správa“).

Úrad predmetnú Správu po prvý krát vypracoval v máji 2013, pričom v správe boli popísané opatrenia prijaté a realizované v Slovenskej republike k tomuto termínu na podporu využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES a s tým súvisiace zlepšenie pravidiel týkajúcich sa úhrady a rozdelenia nákladov na technické úpravy pri pripojení výrobcov elektriny do distribučnej sústavy. Týmto prijatými opatreniami, ktoré sú podrobne popísané v Správe z roku 2013, sú:

- regulačná politika na obdobie rokov 2012 až 2016,
- zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 309/2009 Z. z.“),
- vyhláška úradu č. 24/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom,
- vyhláška úradu č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike.

B. Prijaté opatrenia

V období od 1.5.2013 do 30.4.2015 boli prijaté ďalšie opatrenia na zlepšenie pravidiel týkajúcich sa úhrady a rozdelenia nákladov na technické úpravy pri pripojení do distribučnej sústavy a jej posilnenia a podpory začlenenia výrobcov elektriny z OZE do trhu s elektrinou, a to:

- 1. Zákon č. 382/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len “zákon” č. 382/2013 Z. z.)**

Zákonom č. 382/2013 Z. z. boli s účinnosťou od 1.1.2014 rozšírené práva výrobcu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie ustanovené v zákone č. 309/2009 Z. z., takže okrem práv uvedených v Správe z roku 2013 má výrobca elektriny z malého zdroja, ktorým je zdroj s celkovým inštalovaným výkonom ktorého hodnotu zabezpečuje istenie 16 A na jednej fáze podľa § 4a zákona č. 309/2009 Z. z. v znení zákona č. 382/2013 Z. z., právo na:

- bezplatné pripojenie do distribučnej sústavy v mieste, ktoré je identické s existujúcim odberným miestom,
- bezplatnú montáž určeného meradla, ktoré započítava vyrobenú a dodanú elektrinu,
- bezplatnú montáž rozpínacieho zariadenia na mechanické oddelenie kontaktov pripojenia pri strate napätia v distribučnej sústave, ak je možná prevádzka malého zdroja počas beznapätového stavu v distribučnej sústave.

Uvedené činnosti je povinný zabezpečiť prevádzkovateľ distribučnej sústavy, na území ktorého je malý zdroj inštalovaný najneskôr do 5 pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia o pripojení malého zdroja.

2. Vyhláška úradu č. 221/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike (ďalej len „vyhlášky č. 221/2013 Z. z.“)

Podľa vyhlášky č. 221/2013 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť dňa 30.7.2013, sa v znení vyhlášky č. 189/2014 Z. z. na pripojenie užívateľov sústavy do sústavy, vrátane nových výrobcov elektriny, vzťahuje cenová regulácia a vykonáva sa určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za pripojenie do sústavy.

2.1 Pripojenie koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny do prenosovej sústavy

Podľa § 40 ods. 2 vyhlášky č. 221/2013 Z. z. sa náklady prevádzkovateľa prenosovej sústavy súvisiace so zabezpečením požadovaného príkonu nových elektroenergetických zariadení alebo úpravy príkonu existujúcich elektroenergetických zariadení pre koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny uhradia koncovým odberateľom elektriny alebo výrobcom elektriny.

Náklady na pripojenie elektroenergetického zariadenia do prenosovej sústavy podľa § 40 ods. 4 zahŕňajú:

- náklady súvisiace s obstaraním elektroenergetického zariadenia prevádzkovateľa sústavy vrátane jeho dopravy na určené miesto,
- náklady súvisiace s obstaraním automatických hasiacich zariadení,
- náklady súvisiace s obstaraním riadiaceho systému,
- náklady na montáž,
- iné náklady súvisiace s prípravou, projektovaním a výstavbou elektroenergetického zariadenia a vyvolanými úpravami elektroenergetických zariadení prenosovej sústavy.

2.2 Pripojenie koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny do distribučnej sústavy napätovej úrovne od 52 kV do 110 kV

Maximálna cena za pripojenie distribučnej sústavy na napätovej úrovni od 52 kV do 110 kV sa vypočíta na základe celkových nákladov prevádzkovateľa distribučnej sústavy na výstavbu pripojenia a súvisiace úpravy v distribučnej a prenosovej sústave podľa § 42 ods. 1,

pričom vzorec pre výpočet ceny obsahuje aj koeficient spoluúčasti odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny.

Koeficienty spoluúčasti sú pre žiadateľov o pripojenie stanovené nasledovne:

- odberateľ elektriny 0,50,
- výrobca elektriny mimo OZE a VUKV 1,00,
- výrobca elektriny z OZE a VUKV 0,98.

2.3. Pripojenie koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny do distribučnej sústavy napät'ovej úrovne od 1 kV do 52 kV

Maximálna cena za pripojenie distribučnej sústavy napät'ovej úrovne od 1 kV do 52 kV C_P sa vypočíta podľa § 43 ods. 1 podľa vzorca:

$$C_P = N/P_D \times P_{MRK} \times k_o,$$

Kde:

N sú celkové náklady prevádzkovateľa sústavy súvisiace s pripojením žiadateľov v roku t-1,

P_D je celkový disponibilný výkon vytvorený nevyhnutnými úpravami v sústave prevádzkovateľa sústavy na základe žiadostí žiadateľov o pripojenie t-1,

P_{MRK} maximálna rezervovaná kapacita žiadateľa,

k_o koeficient výšky spoluúčasti žiadateľa o pripojenie, pričom koeficienty spoluúčasti sú pre žiadateľov o pripojenie stanovené nasledovne:

- odberateľ elektriny 0,50,
- výrobca elektriny mimo OZE a VUKV 1,00,
- výrobca elektriny z OZE a VUKV 0,98.

Cena za pripojenie pre osobu, ktorej zariadenie na výrobu elektriny je pripojené do sústavy cez existujúce odberné miesto, ktoré je vybavené určeným meradlom s meraním výkonu sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v § 43 ods. 1 bod 4., pričom výpočet ceny zohľadňuje:

- maximálnu rezervovanú kapacitu pripojenia zariadenia na výrobu elektriny (A),
- maximálnu rezervovanú kapacitu odberného zariadenia podľa zmluvy o pripojení (B),
- skutočne využitú maximálnu rezervovanú kapacitu odberného zariadenia za obdobie maximálne dvoch predchádzajúcich rokov (C),
- celkový disponibilný výkon.

Ak je hodnota A menšia alebo rovná hodnote C, potom sa cena za pripojenie zariadenia na výrobu elektriny P vypočíta podľa vzorca:

$$P = A \times N/P_D \times k,$$

Kde:

A je maximálna rezervovaná kapacita pripojenia zariadenia na výrobu elektriny,

N sú celkové náklady prevádzkovateľa sústavy súvisiace s pripojením žiadateľov v roku t-1,

P_D je celkový disponibilný výkon vytvorený nevyhnutnými úpravami v sústave prevádzkovateľa sústavy na základe žiadostí žiadateľov o pripojenie v roku t-1,

k koeficient spoluúčasti žiadateľa, ktorého hodnota je 0,50.

2.4. Pripojenie koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny do distribučnej sústavy napät'ovej úrovne do 1 kV

2.4.1 Pripojenie odberateľa elektriny

Cena za pripojenie odberateľa elektriny sa stanoví podľa § 44 ods. 1, pričom sa zohľadňuje hodnota príkonu odberného zariadenia, výška nákladov na výstavbu požadovaného elektroenergetického zariadenia a na všetky nevyhnutné úpravy elektroenergetických zariadení v MDS alebo RDS. Cena je určená pre amperickú hodnotu hlavného istiaceho prvku pred elektromerom.

2.4.2 Pripojenie výrobcu elektriny

Cena za pripojenie výrobcu elektriny sa vypočíta ako súčin ceny za pripojenie určenej podľa bodu 2.4.1 a koeficientu k , pričom koeficient k má hodnotu:

- 5,0 pre výrobcu elektriny mimo OZE a VUKV,
- 4,9 pre výrobcu elektriny z OZE a VUKV.

Ak je žiadateľom o pripojenie zariadenia na výrobu elektriny osoba, ktorej zariadenie na výrobu elektriny je pripojené do sústavy cez existujúce odberné miesto, môžu nastať dva prípady:

- a) požadovaná hodnota maximálnej rezervovanej kapacity zariadenia na výrobu elektriny MRKV je najviac vo výške existujúcej maximálnej rezervovanej kapacity odberného miesta MRKO,
- b) požadovaná hodnota maximálnej rezervovanej kapacity zariadenia na výrobu elektriny MRKV je vyššia ako hodnota existujúcej maximálnej rezervovanej kapacity odberného miesta MRKO.

Pre obidva prípady sa cena za pripojenie výrobcu elektriny vypočíta ako súčin ceny za pripojenie určenej podľa bodu 2.4.1 a koeficientu k , pričom koeficient k má podľa druhu výroby elektriny a veľkosti MRKV a MRKO nasledovné hodnoty:

pre výrobu elektriny mimo OZE alebo VUKV

ak $MRKV \leq MRKO$, potom $k = 0,5$
ak $MRKV > MRKO$, potom
 $k = 0,5$ pre MRKV v rozsahu do hodnoty MRKO
 $k = 5,0$ pre MRKV presahujúcu hodnotu MRKO

pre výrobu elektriny z OZE alebo VUKV

ak $MRKV \leq MRKO$, potom $k = 0,49$
ak $MRKV > MRKO$, potom
 $k = 0,49$ pre MRKV v rozsahu do hodnoty MRKO
 $k = 4,90$ pre MRKV presahujúcu hodnotu MRKO.

C. Vyhodnotenie prijatých opatrení

Prijaté opatrenia uvedené v Správe o prijatých opatreniach z roku 2013 ako aj opatrenia prijaté v období od 1.5.2013 do 30.4.2015 zabezpečujú transparentné a nediskriminačné kritériá pre pripojenie účastníkov trhu s elektrinou do elektrizačnej sústavy a podporujú začlenenie výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie do trhu s elektrinou a tým aj rozvoj výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie. Zároveň je v dostatočnej miere zabezpečená spoľahlivosť prevádzky distribučných sústav ako aj celej elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky vrátane dostatočnej kapacity na distribúciu elektriny.

Výrobcom elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysokoúčinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla prijaté opatrenia zabezpečujú oproti iným výrobcom elektriny výhody, medzi ktoré patrí najmä:

- prednostné pripojenie do distribučnej sústavy,
- prednostný prenos elektriny a distribúcia elektriny,
- prednostná dodávka elektriny,
- cena za pripojenie do sústavy vo výške 98 % maximálnych nákladov súvisiacich s pripojením výrobného zariadenia do sústavy,
- povinný odber všetkej elektriny, ktorú výrobca elektriny dodá do sústavy,
- prevzatie zodpovednosti za odchýlku prevádzkovateľom sústavy, do ktorej je výrobné zariadenie pripojené,
- bezplatné pripojenie výrobcu elektriny z malého zdroja do sústavy v mieste, ktoré je identické s existujúcim odberným miestom,
- bezplatná montáž určeného meradla pre výrobcov elektriny z malého zdroja.

Medzi opatrenia, ktoré zabezpečujú bezpečnú prevádzku distribučných sústav a prenosovej sústavy, patria najmä:

- zariadenie výrobcu elektriny sa do distribučnej sústavy pripojí, ak je distribučná sústava technicky prispôbená na pripojenie tohto zariadenia,
- prevádzkovateľ sústavy je povinný po úhrade ceny za pripojenie do distribučnej sústavy pripojiť zariadenie výrobcu elektriny do distribučnej sústavy, ak takéto zariadenie spĺňa technické podmienky a obchodné podmienky pripojenia do sústavy tak, aby bola zachovaná bezpečnosť, spoľahlivosť a stabilita prevádzky sústavy.

Rozvoj výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo kombinovanou výrobou si vyžiadala pripojiť do distribučných sústav v priebehu rokov 2010 až 2014 cca 2 400 výrobných zariadení, pričom nedošlo k ohrozeniu bezpečnosti elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky. Táto skutočnosť dokumentuje účinnosť prijatých opatrení a dopad ich dodržiavania na bezpečnosť elektrizačnej sústavy a rozvoj výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo technológiami kombinovanej výroby elektriny a tepla.